

MESURA DE GOVERN
Taula de Serveis Socials de Gràcia:
“Sumar per arribar més lluny”

B
BC
BN

ÍNDEX

- 1. Justificació**
- 2. Antecedents i situació actual.**
- 3. Objectius**
- 4. Activitats i accions**
- 5. Participants .**
- 6. Calendari i funcionament**
- 7. Pressupost i recursos necessaris**
- 8. Avaluació**

I. JUSTIFICACIÓ

En aquests moments, la nostra societat es troba sotmesa en una greu crisi econòmica i financera, una crisi que està afectant a gran part de la ciutat i està fent trontollar les bases del nostre progrés social, amb un increment molt gran de famílies i persones en situació de vulnerabilitat econòmica, laboral, social i personal.

El govern d'aquest districte i també de la ciutat, és plenament conscient d'aquesta situació, per aquest motiu, **la principal prioritat d'aquest govern és la qualitat de vida de la ciutadania, això és concreta en incrementar la partida destinada a l'atenció social que inclou la partida per a l'Institut Municipal de Serveis Socials, més la destinada a la promoció d'actuacions envers les famílies, la infància, els adolescents, els joves, les dones i la gent gran del districte.**

Hem de treballar plegats per tal que les necessitats no esdevinguin més àmplies i sobretot no esdevinguin cronificades, per aquest motiu, des de l'Ajuntament de Barcelona s'ha incrementat la despesa social a més de demanar a les altres administracions que compleixin les seves obligacions amb la nostra ciutat.

En aquest sentit, el govern del districte **ha fet una aposta ferma per a impulsar mesures per a reforçar totes aquelles polítiques socials per a atendre els graciencs i graciencques**, especialment aquells que, per les circumstàncies actuals, estan en una situació més vulnerable.

En el marc del nou ***Pla per a la Inclusió social 2012-2015***, que va ser presentat al darrer plenari de l'any 2012 de Barcelona, s'abordaran les necessitats de les persones sense sostre, nouvingudes, dones i infants víctimes de maltractaments, famílies en risc d'exclusió i persones grans sense recursos que viuen soles. **Es fa especial esment a les actuacions dirigides a cobrir les necessitats bàsiques d'aquests col·lectius: accés a l'habitatge i ajust de les places als menjadors socials.** Es proposa incrementar o millorar els habitatges d'inclusió, els habitatges socials per a l'allotjament temporal familiar o els habitatges per a emergències socials i augmentar les places per a acollir a dones i infants víctimes de violència masclista.

El Programa d'Actuació Municipal de Gràcia 2012-2015, full de ruta del mandat, ja **recull actuacions dirigides a les persones i els col·lectius en situació de major vulnerabilitat o risc d'exclusió social esdevenen un dels eixos principals d'atenció.**

Concretament i només en l'àmbit dels serveis socials el PAD de Gràcia recull:

- Augmentar l'abast del servei **d'àpats en companyia** incorporant un nou espai al barri del Coll
- Impulsar la **Taula del Tercer Sector al districte**
- Incrementar l'abast dels serveis de **teleassistència i d'ajut a domicili**
- **Dotar els Centres de Serveis Socials de més recursos** per contingències i emergències socials .
- Contribuir a la recerca de **nous emplaçaments pel centre de Serveis Socials del Camp d'en Grassot i Gràcia Nova** .
- Continuar i **ampliar el treball en xarxa dels equipaments culturals i associatius amb** els Centres de Serveis Socials, **amb especial atenció als projectes de treballs en grup i comunitaris.**

De fet la majoria d'aquestes línies estan a punt de posar-se en marxa o ja s'estan realitzant, el barri del Coll ja té un nou servei d'àpat en companyia i estem incrementant la teleassistència i els ajuts a domicili, respecte a la llista d'espera, d'acord amb les dades actuals i gràcies a una bona gestió dels recursos s'ha pogut atendre a tota la demanda d'atenció .

Dades del districte de Gràcia.

És important recalcar que **els objectius dels serveis socials** són: assegurar el dret de les persones a viure dignament durant totes les etapes de la seva vida, cobrir les necessitats bàsiques, promoure l'autonomia personal i prevenir les situacions de risc. Per aquest motiu **són equips multidisciplinars i estan en contacte amb tots els altres serveis que atenen a la població en el mateix territori:** centres escolars, serveis de salut, guàrdia urbana i altres cossos de seguretat, recursos de lleure, entitats del barri i veïnat en general.

De manera general **podem agrupar els tipus d'intervenció que fan els serveis socials en tres grans grups: l'individual i familiar, la grupal i la comunitària i en xarxa**. A sota es poden observar dades de l'atenció individual i familiar que òbviament ocupa una part molt important del temps, així ha de ser i encara més en època de crisi, però és important destacar que també hi ha una part de recursos tant humans com materials dedicats a treballar en grup i en acció comunitària, **aquesta mesura de govern vol posar de manifest i potenciar aquesta vessant comunitària**

Persones ateses any 2012.

	Nombre dins període	Nombre mateix període any anterior	Variació %
Persones usuàries ateses	4.940	4.486	10%
Persones amb atenció oberta	12.450	11.413	9%

Servei d'ajuda a domicili (SAD)

	Nombre dins període	Nombre mateix període any anterior	Variació %
Persones usuàries ateses	1.725	1.489	+15,85%
Llars ateses	1.595	1.554	+2,6%

Teleassistència

	Nombre dins període	Nombre període anterior	Variació %
Nombre de persones ateses	4.356	4.281	+ 1,75%
Nombre de llars ateses	3.692	3.626	+ 1,8%

Com abans hem esmentat, els serveis socials estan en relació amb altres serveis i amb entitats i només d' aquesta manera podem garantir una acció compartida. **Per això és bàsic un treball conjunt entre entitats, ciutadans i ciutadanes i Administració.** Aquest treball conjunt **en cap cas pretén eximir l' obligació que tota administració té de garantir el benestar de les persones, que aquest govern municipal exerceix i concreta en el seu pressupost .**

Aquest treball conjunt pretén posar en vàlua allò que les entitats fan, donar recursos, establir sinèrgies de col·laboració, **pretén sumar per arribar més lluny.** Les entitats, de fet, ja estan creant xarxes de col·laboració per atendre les noves situacions socials que se'ls presenten, les entitats i associacions, els ciutadans i ciutadanes ja estan fent de detectors, d'altaveu i de passarel·la per connectar aquestes necessitats amb els serveis que dona l' Administració, aquesta funció és bàsica per poder atendre la ciutadania i optimitzar al màxim els recursos públics.

L'acció del Districte i de les entitats s'ha de guiar per una visió integral i un enfocament transversal. En una situació actual cal mobilitzar tots els recursos existents : públics, socials, cívics i empresarials, la coresponsabilitat és bàsica .

La situació social del districte:

Un 15,3 % de la població del districte de Gràcia és estrangera, 2,1 punts percentuals per sota la mitjana de Barcelona (mitjana de Barcelona (17,4%). El districte de Gràcia és el vuitè districte de Barcelona en nombre de població forana (18.517 persones). Per nacionalitats, les tres més presents al districte són la italiana (13,9%), la francesa (6,8%) i la colombiana (4,4%). El barri amb major percentatge de població immigrada sobre la població del barri és La Vila de Gràcia amb un 18,1% del total (9.077 persones) i forma part del grup de sis barris de la ciutat amb més població nouvinguda.

Per grups d'edat, el percentatge de població infantil (12,0%) està 1 punts per sota la mitjana de Barcelona (13,0%). El grup de joves representa un 7,2 % de la població, 0,8 punts per sota la

mitjana de la ciutat i el més baix de Barcelona. Respecte a les persones grans, el districte de Gràcia té un índex d'envelliment de 174,6, més de 16 punts per sobre la mitjana de la ciutat i el de sobre envelliment se situa en un 56,6%, 1,2 punts per sobre. La Vila de Gràcia, el Camp d'en Grassot i Gràcia nova, són, en termes absoluts, els barris del districte amb població més envellida.

L'índex de solitud de les persones més grans de 65 anys del Districte de Gràcia és del 28,4% i el de les persones majors de 75 del 33,7%. Gràcia és el cinquè districte de la ciutat amb nombre de persones grans que viuen soles.

L'índex de dependència demogràfica, que expressa la càrrega que per a la població en edat de treballar (16-64) representa la població en edats dependents (0-15 i >64), és del 49,5 %, lleugerament per sota de la mitjana de la ciutat.

La població en edat de treballar (16-64 anys) amb un 66,8%, representa pràcticament el mateix percentatge que la mitjana de Barcelona(66,3%).

La taxa d'atur registrat el desembre de 2011 és del 12,2%, valor que es troba 1,3 punts per sota de la mitjana de la ciutat i és el quart més baix després dels de l'Eixample, Sarrià- Sant Gervasi i Les Corts.

La Renda Familiar Disponible (RFD) per habitant al districte de Gràcia és d'un 102,5, sobre la mitjana de Barcelona que és de 100. Es tracta de l'únic districte on aquest indicador ha passat d'estar per sota la mitjana de la ciutat l'any 2000 (98,5%) a superar-la. Per barris, el nivell de renda disponible és homogeni i, excepte en el barri del Coll (on està per sota de 100), la resta se situen per sobre de la mitjana.

En l'àmbit educatiu, Gràcia mostra indicadors més favorables que la mitjana de Barcelona. El pes del col·lectiu sense estudis, amb un 7,9 % està pràcticament 3 punts per sota de la mitjana de Barcelona i situa al districte entre els quatre districtes de la ciutat amb millors indicadors: compta amb un alt percentatge de titulats universitaris (33,5%) ,8,9 punts per sobre de la mitjana de la ciutat i l'índex d'absentisme escolar a Gràcia (0,5%) és 7 dècimes inferior a la mitjana de la ciutat.

Indicadors socioeconòmics

	Gràcia	Barcelona
Taxa d'atur registrat (%) (desembre 2011)*	12,2	13,5
RFD 2010 (Índex Bcn =100)*	102,5	100
Ajuts assistencials per cònjuge supervivent. Taxa per 1.000 habitants	2,8	2,9
% Sense estudis (pob. + 16 anys)	7,9	10,7
% Titulats universitaris (pob. + 16 anys)	33,5	24,6
Índex d'absentisme escolar (curs 08-09)	0,5	1,1
% alumnat (3-16) de nacionalitat estrangera (curs 2010-2011)**	7,8	12,3
Preu habitatge 2a mà (Índex Bcn=100)*	106,1	100

En aquest primer any s'han dut a terme moltes iniciatives comunitàries en el marc de l'atenció a les persones, concretament en l'àmbit dels serveis socials:

Algunes accions:
❖ Impuls d'un espai de solidaritat a la Festa Major de Gràcia.

Sensibles a la situació actual i a l'esforç que estan fent el conjunt de les entitats de Gràcia, el govern municipal, ja des de l'inici del mandat, ha volgut incrementar el seu suport i recolzament a aquestes entitats, entenent que la funció principal de l'administració és estar al costat de les mateixes, evitant la competència. També a la Festa Major de Gràcia 2012 vam voler reservar un espai per visibilitzar les persones que ho passen malament i les entitats que treballen en l'atenció a les persones més vulnerables.

L'espai de la solidaritat es va plantejar com un espai amb una programació pròpia adreçada cada dia a accions solidàries concretes. Aquesta iniciativa permetia **donar visibilitat a les diferents entitats que treballen una mateixa temàtica i informar sobre la tasca que fan a través de**

l'organització d'activitats relacionades amb aquesta temàtica en totes les franges d'edat. Per tant, les activitats que es van realitzar estaven encaminades a tractar aquesta temàtica des d'una perspectiva educativa, tenint en compte totes les edats. Cada dia es va tractar una temàtica diferent: persones sense sostre, gent gran, infància i adolescència, famílies, Taula del Tercer Sector, pobresa i dones.

❖ **Suport a l'Obra Social 'la Caixa' i Makro per al reforç de l'abastiment dels menjadors socials de Gràcia.**

La iniciativa va consistir **en l'adquisició de productes bàsics**, com llegums, pasta, arròs, conserves i oli, per fer-les arribar a les persones en situació de vulnerabilitat del territori. A través de la xarxa comercial de Makro, la **distribució dels aliments** es va fer efectiva als magatzems de les entitats següents: Centre Obert Heura, Acció Social Yaya Luisa, Fundació Privada H. Marta Bernal, Servei Solidari i Missioner (Caputxins).

A més, es van **abastir els menjadors** de les parròquies de la Mare de Déu de la Salut, Verge de Gràcia i Sant Josep, Sant Joan de Gràcia, Mare de Déu del Coll, Sant Carles Borromeu, Sant Jordi, Sant Miquel dels Sants, Santa Teresa de l'Infant Jesús i Corpus Christi.

❖ **Suport en les recaptades d'aliments que s'estan duent a terme.**

L'Ajuntament de Barcelona va col·laborar un any més **proporcionant el transport i logística dels aliments.**

Conscient de que l'alimentació és un dret bàsic i que amb motiu de la crisi la seva demanda està creixent i perquè aquesta logística funcioni el millor possible, l'Ajuntament va constituir **la Taula Solidària d'Aliments. Un òrgan que ens ha de permetre coordinar les accions que fem a la ciutat amb tots els agents implicats: les entitats socials que treballen amb aliments i el sector del comerç i l'alimentació a més de afavorir i fomentar accions innovadores en aquest sentit.**

❖ **Fira Solidària de Nadal D'ECONOMIA SOCIAL al Desembre 2012 i galet solidari.**

La campanya de Nadal2012 volia promoure les vessants social i solidària d'aquesta festivitat. **Promoure un seguit d'accions per un Nadal que fomenti la inclusió social i no que esdevingui un factor addicional d'exclusió, accions que estimulin la ciutadania activa, el bon veïnatge i el voluntariat i que ajudin a recuperar i posar en primer pla el Nadal més humà.**

Una de les accions que es van fer per primer cop, va ser es va realitzar la fira d'economia social. Totes les entitats que van participar participants pertanyien a **6 federacions** integrants de la **Xarxa d'Economia Social de l'Acord Ciutadà:**

- ❖ **ECAS.** Entitats catalanes d'Acció Social.
- ❖ **FECETC.** Federació de Centres Especials de Treball de Catalunya.
- ❖ **FEICAT.** Federació d'Empreses d'Inserció de Catalunya.
- ❖ **DINCAT.** Federació Discapacitat Intel·lectual de Catalunya.
- ❖ **AMMFEINA.** Agrupació Catalana d'Entitats per la inserció laboral de persones amb malaltia mental.
- ECOM.** Federació Plataforma Ciutadana per l'empresa inclusiva a Catalunya.

Les entitats participants van poder visibilitzar i vendre productes a més de difondre les seves accions.

La campanya de donacions econòmiques va consistir en posar a la venda un objecte, una polsera amb el dibuix d'un galet, la recaptació de la qual va destinat a finançar projectes d'entitats socials que incorporin activitats orientades a la gent gran i de l'àmbit de l'alimentació. El procés de determinació del projecte s'ha fet a través de la Federació Catalana de Voluntariat Social.

❖ **Contractació amb clàusules socials**

La inclusió de clàusules socials vol assolir l'objectiu d'inserir laboralment a persones en situació d'exclusió o risc social, i així generar ocupació i estabilitat laboral. Per tant, aquesta és una

mesura de contractació responsable que vol afavorir la inclusió laboral d'alguns col·lectius diana que hem identificat com a prioritaris, en aquest moment i en aquest context de crisi econòmica.

3. OBJECTIUS :

Els objectius de la taula s'emmarquen en l'àmbit de **l'acció comunitària**:

Entenem per acció comunitària aquelles pràctiques que impliquen treballar amb la comunitat per tal que esdevingui responsable i protagonista de les seves transformacions.

Per tant implica :

- Treballar les **relacions entre les persones**.
- **Promoure cert tipus de relacions** i no unes altres: relacions d'ajuda, de col·laboració, de resolució pacífica de conflictes... **és a dir l'acció comunitària també esdevé el mètode.**
- Tenir clar a on volem arribar. **L'objectiu, l'acció comunitària persegueix aconseguir algun tipus de canvi, de transformació social, que tingui una incidència positiva sobre les condicions de vida i de convivència de la gent.**

En l'àmbit dels serveis socials **una acció comunitària és aquella acció que:**

- **Mostra obertura per a iniciar projectes** però que ja és capaç de col·laborar amb projectes estan en marxa **per tal de no duplicar i sumar esforços.**
- **Dignifica l'ajuda**
- **Mostra confiança en els serveis socials** i parteix d'un principi de **col.laboració**

Els objectius de la taula són:

- Oferir **un espai de trobada a les entitats i associacions del districte** que vulguin treballar l'atenció a les persones. **Reflexionar per avançar i ser efectius.**
- Fomentar que les entitats i associacions puguin **posar en comú** que estan fent per tal **d'establir sinergies** de col·laboració i evitar duplicitats. **Fomentar l'acció comunitària.**
- **Afavorir "bones pràctiques"** del teixit associatiu relacionades amb l'atenció a les persones i recollir-les.

- **Oferir informació relativa a dades socials** del districte i l'acció de govern.
- **Fer seguiment del Pla per a la inclusió social 2012-2015**, especialment el que correspon al Districte de Gràcia.

Per tant, des de el clar principi de **RESPONSABILITAT DE L'ADMINISTRACIÓ** volem potenciar aquells valors socials ja existents de **CORESPONSABILITAT, COL-LABORACIÓ I SOLIDARITAT** amb un objectiu clar: **MILLORAR LA QUALITAT DE VIDA DE LES PERSONES.**

4. ACTIVITATS I ACCIONS

Les entitats de Gràcia, han mostrat sempre una gran sensibilitat per l'atenció social, però en aquests moments de greu crisi econòmica això es tradueix en el fet que moltes d'aquestes entitats, duguin a terme al llarg de l'any gran quantitat d'activitats de sensibilització i ajuda a les persones que més ho necessiten, establint en alguns casos convenis de col·laboració amb entitats del tercer sector social.

La realitat és que moltes entitats del districte estan fent accions encaminades a lluitar contra la crisi però manca un espai concret on puguin trobar per posar en comú el que estan fent.

Les relacions entre les entitats i l'administració sovint es donen de manera individual entre l'entitat i l'administració, posar en comú implica crear sinèrgies entre entitats, col·laboracions, afavorir bones pràctiques... Cal que l'Administració més en un moment de crisi econòmica doni resposta a aquesta realitat .

La comissió de servei socials, que ha esdevingut l'origen de la taula, s'ha ampliat darrerament, les diferents col·laboracions entre entitats com la Federació d' entitats de Gràcia i Càritas o la realització de l' espai solidari per Festa Major i el gran capital social que són les entitats del

districte han esdevingut motors per tal que la comissió tingui més presència d'entitats i una composició més heterogènia.

Per tant **accions com:**

- **Exposar Bones pràctiques de les entitats de Gràcia** o convidar entitats de fora de Gràcia que creiem treballen un aspecte que volem incorporar.
- **Fomentar l' expertesa dels propis membres de la comissió**, posant en valor el propi capital humà que tenim a la comissió i **rebre assessorament d' experts externs, quan sigui necessari**
- **Expressar necessitats** de les entitats **o possibles col·laboracions**
- Exposar **informació sobre dades socials del districte** per part de l' Administració.
- Etc.

La taula ha d' esdevenir per tant un lloc de trobada de les entitats, un espai on rebre informació, on trobar-se entre elles, on poder exposar allò que estan fent per tal d' evitar la duplicitat i afavorir projectes coordinats.

També ha d' esdevenir un espai on reflexionar i si s' escau, on treballar els temes que es consideri necessaris i dissenyar projectes concrets.

5. PARTICIPANTS

Tots els membres de l' actual comissió de serveis socials estan convidats a ser membres de la taula. La taula està oberta a totes aquelles entitats que vulguin participar .

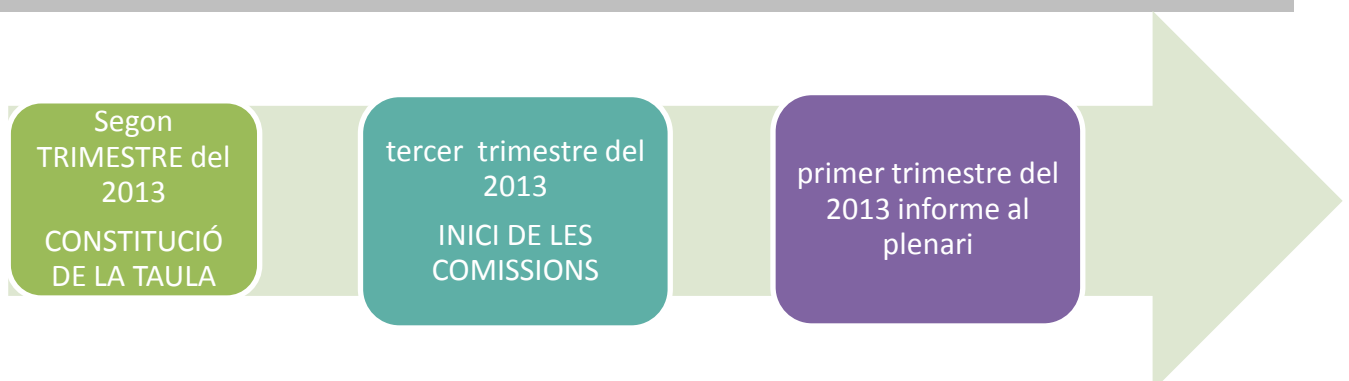
Des del districte es vetllarà i s' afavorirà que tots els sectors hi siguin representats, entenent que tots tenen a aportar i tots estan treballant, de fet, en aquesta línia, la taula vol aplegar representants de tots els sectors de la nostra societat.

La taula recollirà representants de:

- ▶ Associacions de veïns
- ▶ Associacions de Comerciants
- ▶ Entitats del tercer sector
- ▶ Entitats culturals
- ▶ Entitats educatives
- ▶ Entitats esportives.
- ▶ Altres (...)

Tota entitat que vulgui participar a la taula és benvinguda.

6. CALENDARI I FUNCIONAMENT

La taula és l'espai de trobada, donat que la taula està formada per un número ampli d'entitats, es podran formar les comissions de treball que els membres de la taula considerin, per tractar temes concrets.

La presidència de la taula l'ostentarà la Regidora del Districte que podrà delegar en un altre membre del govern del districte.

La taula estarà assistida pel director del Servei a les Persones, que n'ostentarà el càrrec de Secretari de la taula i de la Directora de Serveis Socials de territori.

El plenari de la taula també serà l'espai on les comissions de treball exposen la feina que estan fent. Es constituirà el segon trimestre del 2013.

La taula es reunirà, com a mínim, dos cops l'any.

7. PRESSUPOST I RECURSOS NECESSARIS

Aquesta mesura de govern ve dotada dels pressupostos propis de l'Ajuntament per a atenció a les persones, es basa en una reorganització dels recursos ja existents per tal de fer-los més efectius, per tant no comporta cap despesa afegida.

8. AVALUACIÓ

La pròpia taula ha de valorar el funcionament, per tal d'establir accions de millora, tot i així relacionem els indicadors quantitatius i qualitatius que han de permetre obtenir informació sobre el desenvolupament de la mesura que presentem, el seu impacte i, alhora, realitzar els ajustos necessaris al projecte.

- **Indicadors quantitatius:**

Número de bones pràctiques presentades per les entitats

Índex d'assistència a la taula i a les comissions per part de les entitats.

- **Indicadors Qualitatius**

Grau de satisfacció de les entitats que hi participen i grau de valoració d'utilitat d' assistir-hi.

Aquestes dades ens permetran elaborar avaluacions anuals, indicaran tendències i ens ajudaran a determinar quines són les noves actuacions a desenvolupar i quines millores o canvis cal incorporar a la taula.

Serán presentades periòdicament a la pròpia taula, per al seu debat i la seva valoració .

El benestar col·lectiu és responsabilitat de tots i totes i és indispensable per a construir una societat més justa, i més cohesionada socialment.

